

PREDLOG PREDLAGATELJA

Poročilo o izvajanju skrbi za spomenike revolucionarnega gibanja, NOB in socialistične izgradnje predlagamo zborom skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik v obravnavo in sprejem.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o spomenikih revolucionarnega gibanja, NOB in socialistične izgradnje

STALIŠČE IZVRŠNEGA SVETA

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik je poročilo o izvajanju skrbi za spomenike revolucionarnega gibanja, NOB in socialističnega izgradnje obravnaval na svoji 25. seji dne 22/10-1986 in na obravnavano poročilo nima pripomb.

IZVRŠNI SVET

POROČILO

o izvajanju skrbi za spomenike revolucionarnega gibanja, NOB in socialistične izgradnje za leto 1985 in I-IX/86.

V proračunu občine Ljubljana Vič-Rudnik je bilo v letu 1985 namenjenih 1.500.000 din za vzdrževanje in obnavljanje spomenikov in spominskih obeležij, v letu 1986 pa 2.700.000 din. Za razporeditev teh sredstev je skrbel odbor podpisnikov družbenega dogovora in jih razporedil:

	1985	1986
1. vzdrževanje in manjša obnovitvena dela	817.800	1.161.600
2. večja obnovitvena dela	598.194	675.990
3. postavitve novih spomenikov (avt. honorar)	73.529	—
4. dela, ki jih opravlja po predračunu TOZD Žale	10.446	23.577
SKUPAJ:	499.969	1.861.167

1. V letu 1985 je odbor pri delitvi sredstev za redno vzdrževanje in manjša obnovitvena dela upošteval programe del krajevnih skupnosti ter okvirne kriterije za razdelitev sredstev in sicer: za grob ali grobišče 5.000 din, za spomenik 4.000 din, za spominsko obeležje 3.000 din, za spominsko ploščo 2.000 din.

Ti kriteriji so bili pri pripravi predloga delitve le v pomoč, osnova za delitev so bili programi krajevnih skupnosti. Prav tako je bilo pri pripravljajanju predloga delitve sredstev upoštevano stanje na računih krajevnih skupnosti na dan 1. 3. 1985 pa tudi

dejstvo, da je bilo leta 1985 40-letnica osvoboditve, kar je bil še poseben vzrok, da bi bili vsi spomeniki ustrežno vzdrževani. Iz tabele je razvidna razdelitev sredstev in njihova poraba. Nekatere krajevne skupnosti so za vzdrževanje spomenikov porabile več sredstev kot so jih dobile in so razliko krile iz drugih virov. Nekatere krajevne skupnosti (Barje, Črni vrh, Želimlje) programov za leto 1985 niso poslale, zato jim sredstva niso bila dodeljena. Odbor je smatral, da nimajo potreb oz. da imajo na računih za ta namen dovolj sredstev. Ob tem odbor ugotavlja, da je urejenost spomenikov največ odvisna od prizadevnosti ljudi v posameznih krajevnih skupnostih.

V letu 1986 je odbor pripravil delitev sredstev tako kot v letu 1985, to je po programih krajevnih skupnosti, po okvirnih kriterijih, ki so bili višji od sprejetih v letu 1985 (za grob in grobišče 8.000 din, za spomenik 7.000 din, za spominsko obeležje 5.000 din, za spominsko ploščo 4.000 din) in upošteval stanje na računih 1. 3. 1986. Dokončno bo odbor sredstva razporedil v jesenskem roku.

2. V letu 1985 je bila s sredstvi, ki so bila na razpolago, financirana obnova centralnega spomenika v Velikih Laščah in spomenika padlim borcem in žrtvam fašizma v KS Horjul ter delna obnova poškodovanega spomenika OF v KS Rožna dolina. V tem letu je tudi KS Barje opravila del sanacije na spomeniku v Kozlarjevi gošči v skupnem znesku 186.000 din s sredstvi, ki so jih namensko prejeli v letu 1984. Letos se dela nadaljujejo s sredstvi, katera je z letnim planom zagotovila Ljubljanska kulturna skupnost v znesku 560.000 din. Vsa dela sta opravila strokovni organizaciji Restavratski center Slovenije in DO Mineral in po presoji strokovne službe ustrezno. Letos teče sanacija dveh spomenikov na lgu s sredstvi iz leta 1985 in 1986. Odbor je zagotovil tudi sredstva za celotno sanacijo spomenika na rudniškem pokopališču in predvidel del sredstev za sanacijo spomenika na pokopališču Tomišelj. Predračun za sanacijo tega spomenika je namreč tako visok, da bo v letošnjem letu mogoče zagotoviti le del sredstev za nabavo materiala.

Odbor ob reševanju te problematike ugotavlja, da so stroški za obnove že tako visoki, da bo kljub odločitvi, naj bi sanacije opravljale strokovne organizacije, potrebno iskati cenejše variante. Kvaliteta opravljenega dela pa se kljub temu ne bi smela bistveno poslabšati.

3. V letu 1985 je bila dokončno finančno realizirana postavitve doprsnega kipa narodnega heroja Vladimira Dolničarja v Osnovni šoli 7. maja Dobrova in sicer v znesku 73.529 din za avtorski honorar (akad. kip. Mojca Smerdu). Poleg te postavitve je v letu 1985 domicilni odbor vezistov in radiotelegrafistov NOB nadaljeval z akcijo odkrivanja spominskih plošč na stavbah, kjer je med okupacijo delovala radijska postaja »Kričača«. Odbor podpisnikov je zbral vsa soglasja za postavitve šestih plošč, ki so tipske, iz litega bronu. Stroške izdelave, postavitve in rednega vzdrževanja je zagotovila RTV Ljubljana. V letu 1985 je bilo postavljeno tudi novo spominsko obeležje v KS Rakitna. Postavil ga je odbor skupnosti borcev VIII. SNOUB Frana Levstika. Finančno ta postavitve ni bremenila proračunskih sredstev.

V letu 1986 je odbor prejel le eno vlogo za sofinanciranje stroškov postavitve spominske plošče in sicer je KS Želimlje postavila spominsko ploščo svojim padlim krajanom v KS Ig. Postavitve ni tekla po dogovorjenem oz. predpisanem postopku, kar pomeni, da je postavljena brez vseh potrebnih soglasij. Zato odbor tudi ni soglašal s tem, da bi za ta namen rabili proračunska sredstva, namenjena za vzdrževanje obstoječih spomenikov.

4. Odbor se vsako leto posebej dogovori o vzdrževalnih delih oz. drugih delih ter o stroških, ki jih opravi Komunalno podjetje TOZD Žale na pokopališču Žale. V letu 1985 je znašala skupna vrednost opravljenih del 10.446 din. V to postavko niso všteti stroški za najemnine grobov umrlih borcev, ki so brez svojcev, za kar je po zakonu dolžna skrbeti družbenopolitična skupnost.

V letu 1985 je odbor prekinil s prakso plačevanja okrasitve grobov borcev na Viškem pokopališču za dan mrtvih. Stroški za ta namen, kot je bilo razvidno iz predračuna, bi v letu 1985 znašali 82.500 din in za leto 1986 151.781 din. To so družinski grobovi, v katerih so pokopani tudi borci. Po zakonu je DPS dolžna skrbeti le za grobove borcev, ki so brez svojcev. S financiranjem okrasitve družinskih grobov le na Viškem pokopališču pa so bili grobovi

drugih borcev oz. borcev na ostalih krajevnih pokopališčih v neenakem položaju. Zato je odbor s to prakso prekinil in Komunalnemu podjetju TOZD Žale plačuje le stroške za najemnine in vzdrževanje grobov borcev, ki so brez svojcev.

Že v letu 1984 je v skladu z določili zakona o naravni in kulturni dediščini odbor pripravil osnutek odloka o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, NOB in socialistične izgradnje za zgodovinske spomenike. Kot predlog je bil odlok obravnavan na skupščini in sprejet v aprilu 1985. V vseh fazah priprave tega odloka so sodelovali z odborom in Komitejem za družbene dejavnosti Občinski odbor ZZB NOV, OK SZDL kot družbenopolitični skupnosti ter Ljubljanski regionalni zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine kot strokovna organizacija. S tem odlokom je razglašeni 21 spomenikov NOB, za katere so izrecno prepovedani vsi posegi, ki bi kakorkoli motili kulturno, znanstveno, zgodovinsko in estetsko vrednost spomenikov. Posegi so dovoljeni samo po predhodnem strokovnem mnenju in nadzorstvu pristojne organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine. Za izvajanje odloka skrbi občina Ljubljana Vič-Rudnik.

Na podlagi sklepov odbora podpisnikov DD in IS Ljubljana Vič-Rudnik je v pripravi osnutek samoupravnega sporazuma o prevzemu skrbi za varstvo, vzdrževanje in obnavljanje spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij NOB ter socialistične izgradnje. Vnaprejšnji pristavek je dalo že precej delovnih organizacij. Kljub prizadevanjem pa za vse spomenike možnih skrbnikov ni bilo moč dobiti, tako da se bodo aktivnosti še nadaljevale. S tem sporazumom bodo natančneje določene naloge vseh organov, ki

imajo zadolžitve s tega področja. Odbor podpisnikov bo skrbnikom podelil tudi listino o prevzemu skrbništva.

Natančnejši tabelarni pregled delitve in porabe sredstev v krajevnih skupnostih je bil izdelan na osnovi poročil krajevnih skupnosti. Iz tabele je razviden prenos sredstev iz leta 1984, dotacija v letu 1985, poraba sredstev, stanje na računu na dan 1. 3. 1985 ter dotacija KS v letu 1986.

Odbor je na zadnji seji v oktobru 1986 ugotovil, da vsa sredstva, ki so bila namenjena za večje obnove spomenikov, niso bila racionalno izkoriščena (KS Rudnik in KS Ig), ker sanacije spomenikov niso bile opravljene takoj, ko so bila sredstva zagotovljena. Zato bo vnaprej na podlagi ustrezne dokumentacije sredstva namensko in rokovno vezal in jih prerazporedil, v kolikor ne bodo v roku porabljena.

Še vedno se tudi dogaja, da krajevne skupnosti (Želimlje) postavljajo spominska obeležja brez ustrezne dokumentacije, ker se po večkratnih opozorilih krajevnih skupnosti ne bi smelo več dogajati.

Usmeritve za delo v letu 1987:

Odbor podpisnikov in komite za družbene dejavnosti bosta nadalje vodila akcijo pridobivanja skrbnikov za posamezne spomenike. Tako bo omogočena večja in širša skrb za spomenike NOB. Skrbel bo za čim bolj racionalno porabo proračunskih sredstev in sicer tako, da jih bo prerazporejal po programu za tiste spomenike, za katere bodo obnovitvena dela s predračuni najprej pripravljena.

TABELARNI PREGLED PORABE SREDSTEV V LETU 1985 IN DOTACIJE KS V LETU 1986

Krajevna skupnost	Št. sp.	Prenos sr. iz 1.84	Dotacija 1.1985	Skupaj	Porabljena sredstva v 1.1985	Stanje na r.1.3.85	Op.	Dotacija v letu 1986
1. BARJE	4	174.054	-	174.054	246.648	72.594	Kriti iz sr.KS	
2. BRDO	7	11.344	38.000	49.344	21.540	21.804		37.000
3. BREZOVICA	3	5.020	18.000	13.020	32.335	19.315	sred.hranijo	100.000
4. ČRNI VRH	1	-	-	68.159	-	68.159	za post.n.sp.	-
5. DOBROVA	10	93.884	75.000	168.884	95.798	73.086		26.500
6. GALJEVICA	2	Glej KS Krim						
7. GOLO-ZAPOTOK	14	-	45.000	47.363	40.945	6.418		40.000
8. HORJUL	11	62.629	28.000	90.629	45.224	45.405		30.000
9. IG	6	-	35.000	53.482	18.639	34.843		278.200
10. IŠKA VAS	11	-	50.000	50.000	52.000	-		70.000
11. KOLEZIJA	3	33.000	6.000	9.000	8.500	30.500		7.000
12. KOZARJE	1	-	10.000	10.000	15.190	5.190		20.000
13. KRIM	3	6.375	18.000	24.375	17.880	6.495		70.000
14. LAVRICA	5	-	14.000	19.830	23.467	3.637	Kriti iz sr.22B	38.200
15. MALČI BELIČ	5	16.330	5.800	22.130	15.960	6.170		9.500
16. MURGLE	-	nimajo spom. NOB						
17. MILAN ČESNIK	5	-	7.000	7.000	-	7.000		10.000
18. NOTRANJE GORICE	7	-	60.000				Poroč.niso posl.	141.000
19. PIJAVA GORICA	1	25.530	-	25.530	28.902	3.138		20.000
20. FERUZZI	-	nimajo spom. NOB						
21. POLHOV GRADEC	17	76.990	111.000	187.990	109.840	78.150		60.000
22. PODPEČ-PRESERJE	15	21.911	41.000	62.911	86.930	-	primerni kriteriji iz sr.KS	79.000
23. RAKOVA JELŠA	-	nimajo spom. NOB						
24. RAKITNA	4	20.303	27.000	47.303	6.264	41.039		17.000
25. ROB	15	72.062	-	72.062	32.000	40.062		20.000
26. ROŽNA DOLINA	5	24.413	12.000	36.413	31.134	5.279		24.000
27. RUDNIK	4	2.460	26.000	28.460	26.900	1.560		135.190
28. STANE SEVER	3	39.675	-	39.675	-	39.675		
29. ŠKOVLJICA	3	-	13.000	13.000	13.650	650		22.000
30. TOMIŠELJ	3	-	16.000	16.000	16.000	-		323.000
31. TRNOVO	3	27.805	12.000	39.805	46.217	6.412		23.000
32. TURJAK	8	5.500	50.000	55.500	42.500	3.000	poroč.nismo prej.	65.000
33. VELIKE LAŠČE	12	-	36.000					63.000
34. VIČ	3	-	14.000	14.000	25.000	-		20.000
35. VHRANJE GORICE	4	1.000	20.000	21.000	23.100	2.100		40.000
36. VRHOVCI	3	2.978	30.000	32.978	39.390			53.000
37. ZELENI LOG	1	Glej KS Trnovo						
38. ŽELIMLJE	2	-	-					20.000
SKUPAJ:	203	680.223	817.800	1.498.023	1.177.953	389.091		1.870.590